

Advokaten Agneta

Agneta Gustafsson är advokat på Advokatbyrån Nywa. I Bil & Bostad svarar hon varannan vecka på läsarnas frågor kring juridik, avtalsrätt och bostadsköp.

Om mänskliga rättigheter

Hej!
Jag såg nyligen Ruben Östlunds film "Rutan" som hade dubbla budskap, dels behandlades konstigheter i konstvärlden, dels handlade filmen om mänskliga rättigheter. Min fråga är vad som menas med mänskliga rättigheter? När jag googlade läste jag om Europadomstolen, men vi har väl inte samma lagstiftning i hela Europa och när man är i Sverige gäller väl svensk lag? Hur gör jag om jag vill föreslå att Umeå kommun skall inrätta en Ruta för fred och trygghet i Rådhusparken?

/Mathilda

Hej,
 Tack för dina frågor, som med det hotfulla tonläget i Sverige och världen är mycket viktiga.

De mänskliga rättigheterna har sitt ursprung i den engelska Magna Carta från 1215, den franska deklARATIONEN om människans och medborgarens rättigheter från 1789 och den amerikanska självständighetsförklaringen från 1776.

De mänskliga rättigheterna reglerar förhållandet mellan staten och individen och fastställer de skyldigheter som landet har mot individen. De mänskliga rättigheterna finns i ett stort antal olika konventioner rörande olika ämnen, som de länder som anslutit sig till har förbundit sig att följa.

Först några ord om organisationen Förenta Nationerna (FN) som grundades 1945. Syftet med FN framgår av FN-stadgans inledning:

- att rädda kommande släktled undan krigets gissel, som då två gånger tillfogat mänskligheten utsägliga lidanden genom världskriget,
- att ånyo betyga vår tro på de grundläggande mänskliga rättigheterna, på den enskilda människans värdighet och värde, på lika rättigheter för män och kvinnor samt för stora och små nationer
- att skapa de villkor, som äro nödvändiga för upprätthållande av rättvisa och aktning för förpliktelser, härrörande ur fördrag och andra källor till den internationella rätten, att främja sociala framsteg och bättre levnadsvillkor under större frihet.

År 1948 antog FN den universella deklARATIONEN om de mänskliga rättigheterna, som 1950 blev grunden för den Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (EKMR). Förenklarat kan konventionerna beskrivas som kataloger fyllda av grundläggande goda rättigheter för alla människor i hela världen.

De mänskliga rättigheterna täcker in de flesta delarna i en människas liv. De syftar till att alla människor ska få möjlighet att leva ett dragligt liv. De gäller för var och en, oavsett etnisk tillhörighet, hudfärg, kön, språk, religion, sexuell läggning, politisk uppfattning eller social ställning. De slår också fast att alla är födda fria, är lika värda och har samma rättigheter.

De mänskliga rättigheterna omfattar till exempel regler om människors rätt till liv, förbud mot tortyr, äganderätten, rätt till mat, rätt till bostad, människors rätt till sina innersta tankar och trosuppfattningar, skydd för familjen, skydd mot tvångsarbete och slaveri, rätt till utbildning, yttrandefrihet, rätt till frihet och säkerhet, rätt till en rättvis rättegång, förbud att straffas utan lagstöd, rätt till skydd för privatlivet, tankefrihet, samvetsfrihet, frihet att delta i sammankomster och förenings-

frihet, förbud mot diskriminering med flera rättigheter för inviden och skyldigheter för staten.

Reglerna om mänskliga rättigheter är till för att skydda människor. Det gemensamma målet är att ge envar värdighet och främja en större frihet för individen. Du kan läsa mer om de mänskliga rättigheterna och övriga konventioner på www.manskligarattigheter.se

Beträffande din fråga om reglerna om mänskliga rättigheter gäller i Sverige, eller som du uttryckte det "när man är i Sverige gäller väl svensk lag?", så är detta helt korrekt. Den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna är svensk lag sedan 1995. I Sverige skyddas många av de mänskliga rättigheterna även av bestämmelser i grundlagarna.

Om du anser att staten kränker någon av dina rättigheter är det i första hand Sveriges domstolar som ska pröva frågan. Du kan normalt inte "gå till en europeisk domstol istället för en svensk", utan att först fått din fråga prövad i Sveriges samtliga instanser. Europadomstolen ska tillse att medlemsstaterna iakttar de mänskliga rättigheterna och värnar om den enskilda personens intressen. Europadomstolen saknar befogenhet att undanröja svensk domstols dom, däremot kan Europadomstolen döma ut skadestånd. Europadomstolens dom är bindande för det aktuella landet, till exempel Sverige.

Du uttryckte funderingar gällande mänskliga rättigheter och hänvisade till filmen Rutan. Jag har inte sett filmen, men har lyssnat på Ruben Östlund i P1 Sommar och läst en artikel av Ruben Östlund och Kalle Boman. Rutan utgår från FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna. Rutan är ett försök att påverka människor till attitydförändring. Avsikten med Rutan är att dit ska vi kunna gå om vi behöver hjälp, när någon står i Rutan är det allas ansvar att söka kontakt och försöka hjälpa till. I Rutan ska vi kunna lämna ifrån oss ägodelar, utan att de stjäls. Rutan skall vara en frizon där bara goda värderingar råder, en plats för gemensamma goda rättigheter och skyldigheter.

Idag finns Rutan på fyra orter; Värnamo, Göteborg, Vestfossen och Grimstad i Norge. Eftersom du vill att det även i Umeå ska införas en Ruta så bör du försöka påverka våra politiker att driva frågan.

Möjligheten att lämna medborgarförslag finns inte längre i Umeå.

Avslutningsvis tar vi i Sverige mycket av det som de mänskliga rättigheterna skyddar för givet, men de bör värnas varje dag, i såväl stort som smått. En Ruta i Rådhusparken, som en symbol för de mänskliga rättigheterna, där alla skall kunna vara trygga och fredade samt stanna upp och reflektera är ett mycket tilltalande förslag. Inte sällan glömmer vi att alla inte lever under samma villkor och förutsättningar. Lycka till med ditt engagemang för Rutan i Umeå som symbol för att lyfta vikten av våra mänskliga rättigheter och skyldigheter!

AGNETA GUSTAFSSON
 Advokat,
 Advokatbyrån Nywa

Har du en fråga? Skriv till Agneta!

Om du har funderingar kring bostadsköp, bilköp, juridik eller avtal, skicka din fråga till Agneta på e-postadressen advokaten@nywa.nu.

Kalender

Ett urval av veckans händelser och evenemang i Umeå.

SEE HÅLLBARHETSVECKA
 18-24 september

Massor med aktiviteter i Väster- och Norrbotten som belyser goda exempel på hållbar utveckling.

VAR INTE RÄDDA
 Torsdag 21 september

Standupshow med Henrik Schyffert.

Umeå Folkets hus. Kl 19:30.

CHIPPENDALES - BEST NIGHT EVER
 22 & 23 september

Musik- och dansshow.

Umeå Folkets hus. Kl 19:30.

UME TATTOO FEST
 22-24 september

Tatueringsmessa.

Nolia.

UMEÅ IK FF - ASSI IF
 Fredag 22 september

Damfotboll. Kl 19.

BJÖRKLÖVEN - LEKSANDS IF
 Fredag 22 september

Herrishockey, hockeyallsvenskan.

T3 Center. Kl 19.

BONDENS EGEN MARKNAD
 Lördagar

Marknad med lokala produkter.

Kungsgatan, vid Vänortsparken. Kl 10-15.

UMEÅ FASHION WEEK
 25-30 september

Modevecka med aktiviteter runt om i stan.

Med reservation för eventuella ändringar eller fel

Fri försäljningsvärdering

Kontakta mig, jag har mer än 25 års erfarenhet av Umeås bostadsmarknad.

Du når mig direkt på 070-545 59 34.
 Jörgen Isacsson

Visste ni...
 att flyttsläp ingår när ni byter bostad via oss?

mäklarringen

Skolgatan 49, Umeå. 090-14 93 90. www.maklarringen.se